

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

46

1000 София, ул. "Алабин" 16-20, тел./факс: (02) 980 03 04, 980 03 13, e-mail: namrb@lgi-bg.org;
web page http://www.lgi-bg.org/namrb

Изх. № 65/08.02.2001 г.

КО
ЕН СЪД

Дел. № 26/К. 9.18/2000

Дата 08.02.2001

*За г-н Берков
Копие на становището
да и даде на съдията.
9.2.2001*

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА Р. БЪЛГАРИЯ

По к.д. 18/2000 г.

СТАНОВИЩЕ

на Националното сдружение на общините в Република България,
заинтересувана страна по конституционно дело 18/2000 г. по описа на
Конституционни съд на Р. България

Почитаеми господа Конституционни Съдии,

Във връзка с предоставената ни с определение на Конституционния съд от 18 януари 2001 г. възможност, изразяваме становище по конституционно дело №18/2000 г., образувано по искане на група народни представители от XXXVIII Народно събрание за обявяване на противоконституционността на разпоредбите на чл.101, ал.1 и 5, чл.102, ал.1, чл.104, ал.1 и чл.109, ал.1, т.3 относно думите "след одобрение или по предложение на министъра на здравеопазването" от Закона за лечебните заведения (Обн., ДВ, бр.62/1999 г., изм. и доп. ДВ, бр.88 и 113/1999 г., бр.36 и 65/2000 г.) и несъответствието на чл.109, ал.1, т.3 относно думите "след одобрение или по предложение на министъра на здравеопазването" от същия закон с Европейската харта за местно самоуправление, (обн. ДВ, бр.46/2000 г.).

Като поддържа по принцип съображенията за противоконституционност на горепосочените текстове и приведените към тях правни аргументи, Националното сдружение на общините в Р. България изразява и следните мотиви в подкрепа на искането на група народни представители:

1. По ал. 1 и ал. 5 на чл. 101 от ЗЛЗ

1.1. По ал. 1

Преобразуването на съществуващите публични здравни заведения за болнична помощ – районните болници по смисъла на чл. 9, ал. 3, т. 1 от ЗЛЗ и диспансерите – в еднолични търговски дружества със заповед на министъра на здравеопазването е в **противоречие с чл. 17, ал. 1 и ал. 4, чл. 19 и чл. 106 от Конституцията на Р. България.**

Съображения:

- Районните болници по смисъла на чл. 9, ал. 3, т. 1 от ЗЛЗ, са публична общинска собственост, съгласно & 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 2, ал. 1, т. 6 и т. 9 от Закона за общинската собственост.

Чл. 17, ал. 1 на Конституцията гарантира и защитава правото на собственост. С акта на преобразуването в търговско дружество на юридическо лице от несобственик на имуществото или негов представител (в случая министърът действа от името на Министерския съвет, който представлява изпълнителната власт на Държавата) се интервенира в режима на собствеността и се разбива ех lege – по силата на ЗЛЗ – конституционната гаранция и защита на правото на собственост.

- Успоредно с това се нарушава и разпоредбата на чл. 17, ал. 4 от Конституцията, тъй като вече с отделен закон – Законът за общинската собственост – е определен режимът на общинската собственост. Именно по силата на конституционната разпоредба, Законът за общинската собственост е специален по отношение на всеки друг закон, относно управлението и разпореждането с общинската собственост. В този смисъл, разпоредбата на чл. 101, ал. 1 от ЗЛЗ е противоконституционна, като дава правомощия на разпореждане с общинска собственост на административен орган на изпълнителната държавна власт. По тези съображения, ал. 1 на чл. 105 противоречи и на чл. 106 от Конституцията на Р. България.

- Противоречието на чл. 1 на чл. 101 от ЗЛЗ с чл. 19 от Конституцията се изразява в нарушаване на конституционната гаранция, създаваща еднакви правни условия за стопанска дейност на всички юридически лица и предотвратяването на злоупотребата с монополизма.

1.2. По ал. 5

Налице е противоречие с чл. 17, ал. 1 и ал. 5 от Конституцията.

Съображения:

- Дори ако се приеме, че с включването на общинска собственост в капитала на търговско дружество е налице хипотезата на принудително отчуждаване на общинска собственост (което е недопустимо за публичната общинска собственост), то този случай се решава от други правила, свързани със замяната или безвъзмездното преотстъпване на имоти. В този смисъл, налице е противоречие с чл. 17, ал. 5 от Конституцията.

- Нарушава се гарантираното конституционно право на собственост на общините с чл. 17, ал. 1 от Конституцията, тъй като разпоредбата на чл. 101, ал. 5 недвусмислено прехвърля общинска собственост в собственост на акционерни дружества, в които общината не е едноличен собственик на капитал.

2. По ал. 1 на чл. 102 от ЗЛЗ

Разпоредбата противоречи на чл. 17, ал. 1 и чл. 106 от Конституцията

Съображения:

- Съществуващите публични здравни заведения за извънболнична помощ по смисъла на чл. 8, т. 2, букви "в" и "г" и т. 3 от ЗЛЗ са общинска собственост, съгласно & 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 2, ал. 1, т. 6 и т. 9 от Закона за общинската собственост.

Налице е противоречие с чл.17, ал.1 от Конституцията по съображения, изложени в т.1.1.

- Алинея 1 на чл. 102 от ЗЛЗ дава правомощия на Министерския съвет, в лицето на министъра на здравеопазването за разпореждане с общинска собственост. Явява се противоречие с чл. 106 от Конституцията на Р. България, който определя правомощията на Министерския съвет. Разпореждането с общинска собственост е извън тези правомощия.

3. По ал. 1 на чл. 104 от ЗЛЗ

Разпоредбата противоречи на чл. 17, ал. 1 и ал. 4 от Конституцията.

Съображения:

Извършва се трансформация на собственост от общинска в частна - собственост на търговско дружество - некомпетентен орган, т.е. от несобственик на имуществото, което се трансферира. Освен че накърнява гарантираните права на собственост с ал. 1 на чл. 17 от Конституцията, тази разпоредба извършва принудително отчуждаване на собственост, което дори не е за държавни и общински нужди, тъй като имуществото се включва в капитала на частноправен субект – търговско дружество. Тази фактическа обстановка не се може да се сведе и към фактическия състав на образуване на търговско дружество с имущество общинска собственост, тъй като не се извършва от компетентния орган – общински съвет.

4. По т. 3 на ал. 1 на чл. 109 от ЗЛЗ

Разпоредбата противоречи на чл. 138 и чл. 140 и на чл. 17, ал. 3 от Конституцията.

Лечебните заведения с общинско участие, осъществяващи болнична помощ не са само областните и междуобластните болници, в които има и държавно участие, но и районите болници, които са изцяло общинска собственост.

По силата на конституционната разпоредба на чл. 138, орган на местното самоуправление общината е общинския съвет. Общината има свое право на собственост, което използва в интерес на териториалната общност, съгласно чл.

140 от Конституцията, т.е. общинският съвет е органът, компетентният да взема решения, относно разпореждането със собствеността на търговско дружество, когато той е едноличен собственик на капитала в него.

Нарушава се и принципът на неприкосновеност на частната собственост, гарантиран с чл. 17, ал. 3 от Конституцията. След като вече общинското имущество е включено в капитала на търговско дружество, макар и негов собственик да е била съответната българска община, то вече става собственост на търговското дружество, т.е. частна собственост. В този смисъл никой друг, освен едноличния собственик на капитала не може да взема решения за приватизация – сделки с дружествен дял – тъй като собствеността върху имуществото вече е на търговското дружество – частна собственост на частноправен субект.

Създаденият сложен фактически състав на взимането решение за приватизация на дялове на търговско дружество с едноличен собственик на капитала в него – общината – след одобрение или по предложение на административен орган на изпълнителната власт – е в явно и недопустимо противоречие не само с разпоредбите на чл. 138 и 140 от Конституцията, но и с разпоредбите на чл. 17, ал. 3 и чл. 19 от Основния Закон на Република България.

Почитаеми господа Конституционни Съдии,

Предвид посочените мотиви и с оглед съображенията на група народни представители, молим да уважите искането за обявяване на противоконституционност на на ал. 1 и ал. 5 на чл. 101, ал. 1 на чл. 102, ал. 1 на чл. 104, ал. 1, т. 3 на чл. 109 в частта “след одобрение или по предложение на министъра на здравеопазването” от Закона за лечебните заведения (Обн., ДВ, бр. 62/1999 г., изм. и доп. ДВ, бр. 88 и 113/1999 г., бр. 36 и 65/2000 г.).

Със своето решение ще възстановите конституционните принципи на гаранция и защита на правото на собственост, на определянето на режима на обектите на държавна и общинска собственост със закон, на гарантиране на всички юридически лица на еднакви правни условия на стопанска дейност и предприемателство на злоупотребата с монополизма, на закрила на инвестициите на българските граждани и юридически лица, на правото на общината на своя собственост и на неприкосновеността на частната собственост.

С уважение,

Председател на УС на НСОРБ:

К. Паскалев

Становището е прието на заседание на УС на НСОРБ от 07.02.2001 г.